"הַשַׁרְח הַחַלַבִּי"
לַתּוֹרָה

תרגום התורה לערבית-יהודית שבפי יהודי ארם-צובא (חלב)

ספר דברים

פרשת כי תבוא

המרכז העולמי למורשת יהדות ארם-צובא (חלב)

תל-אביב תשס"ו - 2005

וְאָמַ֕ר לֹ֥א חָפַ֖צְתִּי לְקַחְתָּֽהּ׃
ט וְנִגְּשָׁ֨ה יְבִמְתּ֣וֹ אֵלָיו֮ לְעֵינֵ֣י
הַזְּקֵנִים֒ וְחָלְצָ֤ה נַעֲלוֹ֙ מֵעַ֣ל רַגְל֔וֹ
וְיָרְקָ֖ה בְּפָנָ֑יו וְעָֽנְתָה֙ וְאָ֣מְרָ֔ה
כָּ֚כָה יֵעָשֶׂ֣ה לָאִ֔ישׁ אֲשֶׁ֥ר לֹא־
י יִבְנֶ֖ה אֶת־בֵּ֥ית אָחִֽיו׃ וְנִקְרָ֥א
שְׁמ֖וֹ בְּיִשְׂרָאֵ֑ל בֵּ֖ית חֲל֥וּץ
הַנָּֽעַל׃
יא כִּֽי־יִנָּצ֨וּ אֲנָשִׁ֤ים יַחְדָּו֙
אִ֣ישׁ וְאָחִ֔יו וְקָֽרְבָה֙ אֵ֣שֶׁת
הָֽאֶחָ֔ד לְהַצִּ֥יל אֶת־אִישָׁ֖הּ מִיַּ֣ד
מַכֵּ֑הוּ וְשָׁלְחָ֣ה יָדָ֔הּ וְהֶחֱזִ֖יקָה
יב בִּמְבֻשָֽׁיו׃ וְקַצֹּתָ֖ה אֶת־כַּפָּ֑הּ לֹ֥א
תָח֖וֹס עֵינֶֽךָ׃
יג לֹא־יִהְיֶ֥ה לְךָ֛ בְּכִֽיסְךָ֖ אֶ֣בֶן
יד וָאָ֑בֶן גְּדוֹלָ֖ה וּקְטַנָּֽה׃ לֹא־יִהְיֶ֥ה
לְךָ֛ בְּבֵיתְךָ֖ אֵיפָ֣ה וְאֵיפָ֑ה גְּדוֹלָ֖ה
טו וּקְטַנָּֽה׃ אֶ֣בֶן שְׁלֵמָ֤ה וָצֶ֙דֶק֙
יִֽהְיֶה־לָּ֔ךְ אֵיפָ֧ה שְׁלֵמָ֛ה וָצֶ֖דֶק
יִֽהְיֶה־לָּ֑ךְ לְמַ֙עַן֙ יַאֲרִ֣יכוּ יָמֶ֔יךָ
עַ֚ל הָֽאֲדָמָ֔ה אֲשֶׁר־יְהוָ֥ה אֱלֹהֶ֖יךָ
טז נֹתֵ֥ן לָֽךְ׃ כִּ֧י תוֹעֲבַ֛ת יְהוָ֥ה אֱלֹהֶ֖יךָ
כָּל־עֹ֣שֵׂה אֵ֑לֶּה כֹּ֖ל עֹ֥שֵׂה עָֽוֶל׃

מפטיר
יז זָכ֕וֹר אֵ֛ת אֲשֶׁר־עָשָׂ֥ה לְךָ֖ עֲמָלֵ֑ק
בַּדֶּ֖רֶךְ בְּצֵאתְכֶ֥ם מִמִּצְרָֽיִם׃
יח אֲשֶׁ֨ר קָֽרְךָ֜ בַּדֶּ֗רֶךְ וַיְזַנֵּ֤ב בְּךָ֙ כָּל־
הַנֶּחֱשָׁלִ֣ים אַֽחֲרֶ֔יךָ וְאַתָּ֖ה עָיֵ֣ף
יט וְיָגֵ֑עַ וְלֹ֥א יָרֵ֖א אֱלֹהִֽים׃ וְהָיָ֡ה
בְּהָנִ֣יחַ יְהוָה֩ אֱלֹהֶ֨יךָ ׀ לְ֜ךָ֗ מִכָּל־
אֹֽיְבֶ֜יךָ מִסָּבִ֗יב בָּאָ֙רֶץ֙ אֲשֶׁ֣ר
יְהוָֽה־אֱ֠לֹהֶיךָ נֹתֵ֨ן לְךָ֤ נַחֲלָה֙
לְרִשְׁתָּ֔הּ תִּמְחֶה֙ אֶת־זֵ֣כֶר עֲמָלֵ֔ק
מִתַּ֖חַת הַשָּׁמָ֑יִם לֹ֖א תִּשְׁכָּֽח׃

כי־תבוא
כו א וְהָיָה֙ כִּֽי־תָב֣וֹא אֶל־הָאָ֔רֶץ ס
אֲשֶׁר֙ יְהוָ֣ה אֱלֹהֶ֔יךָ נֹתֵ֥ן לְךָ֖
נַחֲלָ֑ה וִירִשְׁתָּ֖הּ וְיָשַׁ֥בְתָּ בָּֽהּ׃
ב וְלָקַחְתָּ֞ מֵרֵאשִׁ֣ית ׀ כָּל־פְּרִ֣י
הָאֲדָמָ֗ה אֲשֶׁ֨ר תָּבִ֧יא מֵֽאַרְצְךָ֛
אֲשֶׁ֨ר יְהוָ֧ה אֱלֹהֶ֛יךָ נֹתֵ֥ן לָ֖ךְ
וְשַׂמְתָּ֣ בַטֶּ֑נֶא וְהָֽלַכְתָּ֙ אֶל־
הַמָּק֔וֹם אֲשֶׁ֤ר יִבְחַר֙ יְהוָ֣ה
ג אֱלֹהֶ֔יךָ לְשַׁכֵּ֥ן שְׁמ֖וֹ שָֽׁם׃ וּבָאתָ֙
אֶל־הַכֹּהֵ֔ן אֲשֶׁ֥ר יִהְיֶ֖ה בַּיָּמִ֣ים
הָהֵ֑ם וְאָמַרְתָּ֣ אֵלָ֗יו הִגַּ֤דְתִּי
הַיּוֹם֙ לַיהוָ֣ה אֱלֹהֶ֔יךָ כִּי־בָ֙אתִי֙
אֶל־הָאָ֔רֶץ אֲשֶׁ֨ר נִשְׁבַּ֧ע יְהוָ֛ה
*ד לַאֲבֹתֵ֖ינוּ לָ֥תֶת לָֽנוּ׃ וְלָקַ֥ח
הַכֹּהֵ֛ן הַטֶּ֖נֶא מִיָּדֶ֑ךָ וְהִ֨נִּיח֔וֹ לִפְנֵ֕י
ה מִזְבַּ֖ח יְהוָ֥ה אֱלֹהֶֽיךָ׃ וְעָנִ֨יתָ
וְאָמַרְתָּ֜ לִפְנֵ֣י ׀ יְהוָ֣ה אֱלֹהֶ֗יךָ
אֲרַמִּי֙ אֹבֵ֣ד אָבִ֔י וַיֵּ֣רֶד מִצְרַ֔יְמָה
וַיָּ֥גָר שָׁ֖ם בִּמְתֵ֣י מְעָ֑ט וַֽיְהִי־שָׁ֕ם
ו לְג֥וֹי גָּד֖וֹל עָצ֥וּם וָרָֽב׃ וַיָּרֵ֧עוּ
אֹתָ֛נוּ הַמִּצְרִ֖ים וַיְעַנּ֑וּנוּ וַיִּתְּנ֥וּ
ז עָלֵ֖ינוּ עֲבֹדָ֥ה קָשָֽׁה׃ וַנִּצְעַ֕ק אֶל־
יְהוָ֖ה אֱלֹהֵ֣י אֲבֹתֵ֑ינוּ וַיִּשְׁמַ֤ע
יְהוָה֙ אֶת־קֹלֵ֔נוּ וַיַּ֧רְא אֶת־עָנְיֵ֛נוּ
וְאֶת־עֲמָלֵ֖נוּ וְאֶת־לַחֲצֵֽנוּ׃
ח וַיּוֹצִאֵ֤נוּ יְהוָה֙ מִמִּצְרַ֔יִם בְּיָ֤ד
חֲזָקָה֙ וּבִזְרֹ֣עַ נְטוּיָ֔ה וּבְמֹרָ֖א
ט גָּדֹ֑ל וּבְאֹת֖וֹת וּבְמֹפְתִֽים׃ וַיְבִאֵ֖נוּ
אֶל־הַמָּק֣וֹם הַזֶּ֑ה וַיִּתֶּן־לָ֙נוּ֙ אֶת־
הָאָ֣רֶץ הַזֹּ֔את אֶ֛רֶץ זָבַ֥ת חָלָ֖ב
י וּדְבָֽשׁ׃ וְעַתָּ֗ה הִנֵּ֤ה הֵבֵ֙אתִי֙ אֶת־
רֵאשִׁית֙ פְּרִ֣י הָֽאֲדָמָ֔ה אֲשֶׁר־
נָתַ֥תָּה לִּ֖י יְהוָ֑ה וְהִנַּחְתּ֗וֹ לִפְנֵי֙
יְהוָ֣ה אֱלֹהֶ֔יךָ וְהִֽשְׁתַּחֲוִ֔יתָ לִפְנֵ֖י
יא יְהוָ֥ה אֱלֹהֶֽיךָ׃ וְשָׂמַחְתָּ֣ בְכָל־
הַטּ֗וֹב אֲשֶׁ֧ר נָֽתַן־לְךָ֛ יְהוָ֥ה
אֱלֹהֶ֖יךָ וּלְבֵיתֶ֑ךָ אַתָּה֙ וְהַלֵּוִ֔י
וְהַגֵּ֖ר אֲשֶׁ֥ר בְּקִרְבֶּֽךָ׃

שני
*יב כִּ֣י תְכַלֶּ֞ה לַ֠עְשֵׂר אֶת־
כָּל־מַעְשַׂ֧ר תְּבוּאָתְךָ֛ בַּשָּׁנָ֥ה
הַשְּׁלִישִׁ֖ת שְׁנַ֣ת הַֽמַּעֲשֵׂ֑ר וְנָתַתָּ֣ה
לַלֵּוִ֗י לַגֵּר֙ לַיָּת֣וֹם וְלָֽאַלְמָנָ֔ה
וְאָכְל֥וּ בִשְׁעָרֶ֖יךָ וְשָׂבֵֽעוּ׃
יג וְאָמַרְתָּ֡ לִפְנֵי֩ יְהוָ֨ה אֱלֹהֶ֜יךָ
בִּעַ֧רְתִּי הַקֹּ֣דֶשׁ מִן־הַבַּ֗יִת
וְגַ֨ם נְתַתִּ֤יו לַלֵּוִי֙ וְלַגֵּר֙ לַיָּת֣וֹם
וְלָֽאַלְמָנָ֔ה כְּכָל־מִצְוָתְךָ֖ אֲשֶׁ֣ר
צִוִּיתָ֑נִי לֹֽא־עָבַ֥רְתִּי מִמִּצְוֺתֶ֖יךָ
יד וְלֹ֥א שָׁכָֽחְתִּי׃ לֹא־אָכַ֨לְתִּי בְאֹנִ֜י
מִמֶּ֗נּוּ וְלֹֽא־בִעַ֤רְתִּי מִמֶּ֙נּוּ֙ בְּטָמֵ֔א
וְלֹא־נָתַ֥תִּי מִמֶּ֖נּוּ לְמֵ֑ת שָׁמַ֗עְתִּי
בְּקוֹל֙ יְהוָ֣ה אֱלֹהָ֔י עָשִׂ֕יתִי כְּכֹ֖ל
טו אֲשֶׁ֥ר צִוִּיתָֽנִי׃ הַשְׁקִ֩יפָה֩ מִמְּע֨וֹן
קָדְשְׁךָ֜ מִן־הַשָּׁמַ֗יִם וּבָרֵ֤ךְ
אֶֽת־עַמְּךָ֙ אֶת־יִשְׂרָאֵ֔ל וְאֵ֣ת

ויקול לם גרצ̇ת לאכ̇דהא: 9. **ונגשה** – ותתקדם סיליפתו אליה לחצ̇רית אלכ̇תייארייה ותשליח מדאסו מן עלא רג̇לו ותבזוק קידמו ותג̇אוויב ותקול כידא ינציניע לל רג̇ול אלדי לם יבני אלא בית אכ̇ו: 10. **ונקרא** – ויתסמא איסמו פי ישראיל בית שליח אלמדאס: 11. **כי** – אין יתכ̇צמו ארג̇ל ג̇מיעא רג̇ול ואכ̇ו ותקרב זוג̇ית אלואחיד לתכ̇ליץ̇ אלא ג̇וזהא מן יד צ̇רבו ותמיד ידהא ותתקווא פי אחשא: 12. **וקצתה** – ותקיץ̇ אלא כפהא לם תשפוק עינך: 13. **לא** – לם יכון לך פי כיסך וזניה וזניה כבירה וזג̇ירה: 14. **לא** – לם יכון לך פי ביתך כיליה וכיליה כבירה וזג̇ירה: 15. **אבן** – וזניה כמליה ועדל יכון לך כיליה כאמליה ועדל יכון לך לאג̇ל יטוואלו איאמך עלא אלארץ̇ אלדי אללה אלהך עטי לך: 16. **כי** – אין כריהית אללה אלהך ג̇מיע צאניע הדולי ג̇מיע צאניע תערווג̇:

17. **זכור** – דכור אלא אלדי ציניע לך עמלק פי טריק פי כ̇רוג̇כון מן מצר: 18. **אשר** – אלדי צדפך פיל טריק וקתל פיך ג̇מיע מאכ̇רין תבעך ואנתא להתן ותעבן ולם כ̇אייף מן אלרב: 19. **והיה** – ויכון לם בראייח אללה אלהך לך מן ג̇מיע עדווינך מסתדיר פיל ארץ̇ אלדי אללה אלהך עטי לך ורתיה לתוורתהא תמחי אלא דיכיר עמלק מן תחת אלסמא לם תנסא:

כו

כי־תבא 1. **והיה** – ויכון אין תיג̇י אלא אלארץ̇ אלדי אללה אלהך עטי לך ורתיה ותוורתהא ותג̇לוס פיהא: 2. **ולקחת** – ותאכ̇וד מן אוולת ג̇מיע תמר אלארץ̇ אלדי תג̇יב מן ארצ̇ך אלדי אללה אלהך עטי לך ותג̇על פיל טבק ותמצ̇י אלא אלמכאן אלדי יסתכ̇יר אללה אלהך ליחיל סכ̇נתו תם: 3. **ובאת** – ותיג̇י אלא אלכ̇אדים אלדי יכון פיל אייאם הימא ותקול אליה כ̇ברת אליום קדאם אללה אלהך אין ג̇ית אלא אלארץ̇ אלדי חלף אללה לאבתנא ליעטי לינא: 4. **ולקח** – ויאכ̇וד אלכ̇אדים אלטבק מן ידיך ויחיטו קדאם מדבח אללה אלהך: 5. **וענית** – ותג̇וויב ותקול קדאם אללה אלהך ארמאני ראד יהליך אבי ונזיל למצר וסכאן תם פי נאס קליל וצאר תם לשעיב עצ̇ים קווי וכתיר: 6. **וירעו** – ואסו לינא אלמצריין ועדבונא וג̇עלו עלינא כ̇דמיה צעביה: 7. **ונצעק** – וצרכ̇נא אלא אללה רב אבתנא וסמיע אללה אלא צוטנא ונצ̇ר אלא פיקרנא ואלא שקנא ואלא צ̇יקתנא: 8. **ויצאנו** – ואכ̇רג̇<נ>א אללה מן מצר פי יד אלקווייה ופי צ̇ראע אלממדודיה ופי כ̇וף עצ̇ים ופיל אייאת ופיל ברהנאת: 9. **ויביאנו** – וג̇בנא אלא אלמכאן הארא ועטא לינא אלא אלארץ̇ האדי ארץ̇ נקט חליב ועסל: 10. **ועתה** – והלאן הוודא ג̇יבית אלא אוולת תמר אלארץ̇ אלדי עטית ליי אללה ותחיטו קדאם אללה אלהך ותסג̇וד קדאם אללה אלהך: 11. **ושמחת** – ותפרח פי ג̇מיע אלחסין אלדי עטא לך אללה אלהך ולביתך אנתא ואללוי ואלגריב אלדי פי מבינך: 12. **כי** – אין תכמיל לתעשיר אלא ג̇מיע עישיר מגלתך פי סנת תלתיה סנת אלעישיר ותעטי לל לוי לל גריב לל יתים ולל ארמאליה ויאכלו פי קורך וישבעו: 13. **ואמרת** – ותקול קדאם אללה אלהך עזלת אלקדוס מן אלבית ואיצ̇א עטיתו לל לוי ולל גריב לל יתים ולל ארמאלייה כי ג̇מיע וציתך אלדי וציתני לם פית מן אווצייתך ולם נסית: 14. **לא** – לם אכלת פי חזני מינו ולם עזלת מינו פיל ניג̇יס ולם ג̇עלת מינו לל מאיית סמיעית פי צוט אללה אלאהי צניעית כי ג̇מיע אלדי וציתני: 15. **השקיפה** – אשרפת מן אווטן קדוסך מן אלסמא וברכת אלא קומך אלא ישראיל ואלא

ויהי לקלון. 9. **וחלצה** – וכן ד. ב: ותיסלות – נרדפים. **נעלו** – וכן **בד**: נעלו – נרדפים. 10. **חלוץ הנעל** – ב: מסלות אלמדאס. ד: משלוח אל נעל. 11. **והחזיקה** – ותתחזק, וכן ב. ד: ותמסיך – ותחזיק. **במבשיו** – וכן ד. ב: חַיַּא – תרגום מילולי, בבושתו או מבושיו. 12. **וקצתה** – **בד**: ותקטע – נרדפים. **כפה** – וכן ד. ב: ידהא – ידה. 13. **אבן** – משקל, וכן **בד**, כת״א (מכולא). 18. **ויזנב בך כל הנחשלים** – והרג בך כל המאחרים, וכן ב, כת״א (וקטיל בך כל דהוון מתאחרין). ד: וקטע פיך ג̇מיע אלמכסועין – וזינב בך כל המוכים באחוריהם.

כו

2. **בטנא** – בסל, וכן **בד**, כת״א (בסלא). **לשכן שמו** – לשכן שכינתו, וכן ב. ד: ליחיל נורו – לשכן את אורו (שכינתו). 5. **ארמי** – וכן ד. ב: ארמלי. וראה לעיל במבוא. **אבד אבי** – רצה לאבד את אבי, וכן **בד**, כת״א (בעא לאובדא ית אבא). 7. **עניגו** – וכן ב. ד: צ̇ועפנא – נרדפים. 11. **הטוב** – וכן ד. ב: אלכ̇יר – נרדפים. 13. **עברתי** – **בד**: עדית – נרדפים. 15. **ממעון** – וכן **בד**: אווטאן, בדומה לתרגום רס״ג: מווטן.

הָאֲדָמָה אֲשֶׁר נָתַתָּה לָנוּ כַּאֲשֶׁר
נִשְׁבַּעְתָּ לַאֲבֹתֵינוּ אֶרֶץ זָבַת
חָלָב וּדְבָשׁ׃ *
שלישי טז הַיּוֹם הַזֶּה יְהוָה אֱלֹהֶיךָ
מְצַוְּךָ לַעֲשׂוֹת אֶת־הַחֻקִּים
הָאֵלֶּה וְאֶת־הַמִּשְׁפָּטִים
וְשָׁמַרְתָּ וְעָשִׂיתָ אוֹתָם בְּכָל־
יז לְבָבְךָ וּבְכָל־נַפְשֶׁךָ׃ אֶת־יְהוָה
הֶאֱמַרְתָּ הַיּוֹם לִהְיוֹת לְךָ
לֵאלֹהִים וְלָלֶכֶת בִּדְרָכָיו
וְלִשְׁמֹר חֻקָּיו וּמִצְוֺתָיו
וּמִשְׁפָּטָיו וְלִשְׁמֹעַ בְּקֹלוֹ׃
יח וַיהוָה הֶאֱמִירְךָ הַיּוֹם לִהְיוֹת
לוֹ לְעַם סְגֻלָּה כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר־לָךְ
יט וְלִשְׁמֹר כָּל־מִצְוֺתָיו׃ וּלְתִתְּךָ
עֶלְיוֹן עַל כָּל־הַגּוֹיִם אֲשֶׁר עָשָׂה
לִתְהִלָּה וּלְשֵׁם וּלְתִפְאָרֶת
וְלִהְיֹתְךָ עַם־קָדֹשׁ לַיהוָה
אֱלֹהֶיךָ כַּאֲשֶׁר דִּבֵּר׃

רביעי כז א וַיְצַו מֹשֶׁה וְזִקְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת־
הָעָם לֵאמֹר שָׁמֹר אֶת־כָּל־
הַמִּצְוָה אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוֶּה
ב אֶתְכֶם הַיּוֹם׃ וְהָיָה בַּיּוֹם אֲשֶׁר
תַּעַבְרוּ אֶת־הַיַּרְדֵּן אֶל־הָאָרֶץ
אֲשֶׁר־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ נֹתֵן לָךְ
וַהֲקֵמֹתָ לְךָ אֲבָנִים גְּדֹלוֹת
ג וְשַׂדְתָּ אֹתָם בַּשִּׂיד׃ וְכָתַבְתָּ
עֲלֵיהֶן אֶת־כָּל־דִּבְרֵי הַתּוֹרָה
הַזֹּאת בְּעָבְרֶךָ לְמַעַן אֲשֶׁר תָּבֹא
אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ ׀
נֹתֵן לְךָ אֶרֶץ זָבַת חָלָב וּדְבַשׁ
כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה אֱלֹהֵי־אֲבֹתֶיךָ
ד לָךְ׃ וְהָיָה בְּעָבְרְכֶם אֶת־הַיַּרְדֵּן
תָּקִימוּ אֶת־הָאֲבָנִים הָאֵלֶּה
אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוֶּה אֶתְכֶם הַיּוֹם
בְּהַר עֵיבָל וְשַׂדְתָּ אוֹתָם בַּשִּׂיד׃
ה וּבָנִיתָ שָּׁם מִזְבֵּחַ לַיהוָה אֱלֹהֶיךָ
מִזְבַּח אֲבָנִים לֹא־תָנִיף עֲלֵיהֶם
ו בַּרְזֶל׃ אֲבָנִים שְׁלֵמוֹת תִּבְנֶה
אֶת־מִזְבַּח יְהוָה אֱלֹהֶיךָ
וְהַעֲלִיתָ עָלָיו עוֹלֹת לַיהוָה
ז אֱלֹהֶיךָ׃ וְזָבַחְתָּ שְׁלָמִים וְאָכַלְתָּ
שָּׁם וְשָׂמַחְתָּ לִפְנֵי יְהוָה
ח אֱלֹהֶיךָ׃ וְכָתַבְתָּ עַל־הָאֲבָנִים
אֶת־כָּל־דִּבְרֵי הַתּוֹרָה הַזֹּאת
בַּאֵר הֵיטֵב׃
ט וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה וְהַכֹּהֲנִים
הַלְוִיִּם אֶל כָּל־יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר
הַסְכֵּת ׀ וּשְׁמַע יִשְׂרָאֵל הַיּוֹם
הַזֶּה נִהְיֵיתָ לְעָם לַיהוָה
י אֱלֹהֶיךָ׃ וְשָׁמַעְתָּ בְּקוֹל יְהוָה
אֱלֹהֶיךָ וְעָשִׂיתָ אֶת־מִצְוֺתָו
וְאֶת־חֻקָּיו אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוְּךָ
הַיּוֹם׃
חמישי יא וַיְצַו מֹשֶׁה אֶת־הָעָם
יב בַּיּוֹם הַהוּא לֵאמֹר׃ אֵלֶּה יַעַמְדוּ
לְבָרֵךְ אֶת־הָעָם עַל־הַר גְּרִזִים
בְּעָבְרְכֶם אֶת־הַיַּרְדֵּן שִׁמְעוֹן
וְלֵוִי וִיהוּדָה וְיִשָּׂשכָר וְיוֹסֵף
יג וּבִנְיָמִן׃ וְאֵלֶּה יַעַמְדוּ עַל־
הַקְּלָלָה בְּהַר עֵיבָל רְאוּבֵן גָּד
יד וְאָשֵׁר וּזְבוּלֻן דָּן וְנַפְתָּלִי׃ וְעָנוּ
הַלְוִיִּם וְאָמְרוּ אֶל־כָּל־אִישׁ
יִשְׂרָאֵל קוֹל רָם׃
טו אָרוּר הָאִישׁ אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה
פֶסֶל וּמַסֵּכָה תּוֹעֲבַת יְהוָה
מַעֲשֵׂה יְדֵי חָרָשׁ וְשָׂם בַּסָּתֶר
וְעָנוּ כָל־הָעָם וְאָמְרוּ אָמֵן׃
טז אָרוּר מַקְלֶה אָבִיו וְאִמּוֹ
וְאָמַר כָּל־הָעָם אָמֵן׃
יז אָרוּר מַסִּיג גְּבוּל רֵעֵהוּ
וְאָמַר כָּל־הָעָם אָמֵן׃
יח אָרוּר מַשְׁגֶּה עִוֵּר בַּדָּרֶךְ
וְאָמַר כָּל־הָעָם אָמֵן׃
יט אָרוּר מַטֶּה מִשְׁפַּט גֵּר־
יָתוֹם וְאַלְמָנָה וְאָמַר כָּל־הָעָם
כ אָמֵן׃ אָרוּר שֹׁכֵב עִם־אֵשֶׁת
אָבִיו כִּי גִלָּה כְּנַף אָבִיו וְאָמַר
כָּל־הָעָם אָמֵן׃
כא אָרוּר שֹׁכֵב עִם־כָּל־
בְּהֵמָה וְאָמַר כָּל־הָעָם אָמֵן׃
כב אָרוּר שֹׁכֵב עִם־אֲחֹתוֹ
בַּת־אָבִיו אוֹ בַת־אִמּוֹ וְאָמַר
כָּל־הָעָם אָמֵן׃
כג אָרוּר שֹׁכֵב עִם־חֹתַנְתּוֹ
וְאָמַר כָּל־הָעָם אָמֵן׃
כד אָרוּר מַכֵּה רֵעֵהוּ בַּסָּתֶר
וְאָמַר כָּל־הָעָם אָמֵן׃
כה אָרוּר לֹקֵחַ שֹׁחַד לְהַכּוֹת

אלארץ̇ אלדי עטית לינא כאלדי חלפת לאבתנא ארץ̇ נקט חליב ועסל: 16. **היום** – אליום הארא אללה אלהך מווציך לתצנע אלא אלריסום הדולי ואלא אלאחכאם ותחפץ̇ ותצנע ליהון פי גמיע קלבך ופי גמיע נפסך: 17. **את** – אלא אללה כברת אליום ליסיר לך לל רב ולתמצ̇י פי אטראייקו ולתחפץ̇ רסומו ואווצאייתו ואחכמו ולתסמע פי צוטו: 18. **וה׳** – ואללה כברך אליום לתסיר לו לקום כ̇אץ̇ כאלדי כלם לך ולתחפץ̇ גמיע אווצייאתו: 19. **ולתתך** – וליגעלך עאלי עלא גמיע אלשיעוב אלדי ציניע לשכראן וליציט ולל פכ̇רא ולתכון קום מקדס קדאם אללה אלהך כאלדי כלם:

כז

1. **ויצו** – ווצא מוסה וכ̇תייארית ישראיל אלא אלקום קאיילא חפאץ̇ אלא גמיע אלוצייה אלדי אנא מווצי ליכון אליום: 2. **והיה** – ויכון פי יום אלדי תפותו אלא אלשט אלא אלארץ̇ אלדי אללה אלהך עטי לך ותנ̇צוב לך חג̇אר כבאר ותכליס ליהון פיל כיליס: 3. **וכתבת** – ותכתוב עליהון אלא גמיע כלאם אלשריעא האדי פי פותך לאג̇ל אלדי תיג̇י אלא אלארץ̇ אלדי אללה אלהך עטי לך ארץ̇ נקט חליב ועסל כאלדי כלם אללה אילאה אבאתך לך: 4. **והיה** – ויכון פי פותכון אלא אלשאט תנצבו אלא אלחג̇אר הדולי אלדי אנא מווצי ליכון אליום פי ג̇בל עיבל ותכליס ליהון פיל כיליס: 5. **ובנית** – ותבני תם מדבח קדאם אללה אלהך מדבח חג̇אר לם תחריך עליהון חדיד: 6. **אבנים** – חג̇אר כמלת תבני אלא מדבח אללה אלהך ותסעיד עליה [א]סעייד קדאם אללה אלהך: 7. **וזבחת** – ותדבח אסלאיים ותאכול תם ותפרח קדאם אללה אלהך: 8. **וכתבת** – ותכתוב עלא אלחג̇אר אלא גמיע כלאם אלשריעא האדי תפסיר חסין: 9. **וידבר** – וכלם מוסה ואלכ̇דאם אללויין אלא ג̇מיע ישראיל קאיילא סכות וסמאע ישראיל אליום הארא סירית לל קום קדאם אללה אלהך: 10. **ושמעת** – ותסמע פי צוט אללה אלהך ותצנע אלא אווצייאתו ואלא רסומו אלדי אנא מווציך אליום: 11. **ויצו** – ווצא מוסה אלא אלקום פי דאליך אליום קאיילא: 12. **אלה** – הדולי יקאפו ליברכו אלא אלקום עלא ג̇בל גרזים פי פותכון אלא אלשט שמעון ולוי ויהודה וישׂשכר ויוסף ובנימין: 13. **ואלה** – והדולי יקאפו עלא אלתשתימיה פי ג̇בל עיבל ראובן גד ואשר וזבולון דן ונפתלי: 14. **וענו** – ויג̇ווּבו אללויין ויקולו אלא ג̇מיע רג̇ול ישראיל צוט עאלי: 15. **ארור** – מלעון אלרג̇ול אלדי יצנע פיסיל ומסבוכה כריהית אללה צנעית ידין כ̇ראט ויג̇על ביל כ̇פייה ויג̇ווּבו ג̇מיע אלקום ויקולו אמין: 16. **ארור** – מלעון משתים אבו ואימו ויקול ג̇מיע אלקום אמין: 17. **ארור** – מלעון לאחיק תיכ̇ים רפיקו ויקול ג̇מיע אלקום אמין: 18. **ארור** – מלעון מתוויה אעמיה פיל טריק ויקול ג̇מיע אלקום אמין: 19. **ארור** – מלעון מאייל חיכים גאריב יתים וארמליה ויקול ג̇מיע אלקום אמין: 20. **ארור** – מלעון מטג̇יע מע זוג̇ית אבו אין כשף דיל אבו ויקול ג̇מיע אלקום אמין: 21. **ארור** – מלעון מטג̇יע מע ג̇מיע בהימיה ויקול ג̇מיע אלקום אמין: 22. **ארור** – מלעון מטג̇יע מע אכ̇תו בינית אבו או בינית אמו ויקול ג̇מיע אלקום אמין: 23. **ארור** – מלעון מטג̇יע מע חמאתו ויקול ג̇מיע אלקום אמין: 24. **ארור** – מלעון צ̇אריב רפיקו ביל כ̇פייה ויקול ג̇מיע אלקום אמין: 25. **ארור** – מלעון אכ̇יד רשווא ליצ̇רוב נפס דם בירי

17. **האמרת** – גידלת, וכן **בד**: עצ̇מת – העצמת – נרדפים, וכן בפסוק הבא.
18. **סגלה** – מיוחד, וכן **בד**. 19. **לתהלה** – וכן **ב. ד**: למדחא – נרדפים.

כז

13. **הקללה** – **בד**: אללעניה – נרדפים. 15. **פסל** – וכן **ד. ב**: צנם – נרדפים. **חרש** – חרט. **בד** מעלים – אומן. 17. **מסיג** – משיג. **ב**: מיג̇ייר – משתנה. **ד**: מווכ̇יר – מזיז. 20. **שכב** – מטג̇יע = מצ̇ג̇יע, כתרגום רס״ג: מן יצ̇אג̇ע, וכן להלן בפסוקים 21–23. **כנף** – כנף בגד, וכן **ב. ד**: כנאף – נרדפים.

נֶפֶשׁ דַּם נָקִי וְאָמַר כָּל־הָעָם
אָמֵן׃
כו אָרוּר אֲשֶׁר לֹא־יָקִים
אֶת־דִּבְרֵי הַתּוֹרָה־הַזֹּאת
לַעֲשׂוֹת אוֹתָם וְאָמַר כָּל־הָעָם
אָמֵן׃

כח וְהָיָה אִם־שָׁמוֹעַ תִּשְׁמַע בְּקוֹל ס
יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לִשְׁמֹר לַעֲשׂוֹת
אֶת־כָּל־מִצְוֺתָיו אֲשֶׁר אָנֹכִי
מְצַוְּךָ הַיּוֹם וּנְתָנְךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ
ב עֶלְיוֹן עַל כָּל־גּוֹיֵי הָאָרֶץ׃ וּבָאוּ
עָלֶיךָ כָּל־הַבְּרָכוֹת הָאֵלֶּה
וְהִשִּׂיגֻךָ כִּי תִשְׁמַע בְּקוֹל יְהוָה
ג אֱלֹהֶיךָ׃ בָּרוּךְ אַתָּה בָּעִיר
ד וּבָרוּךְ אַתָּה בַּשָּׂדֶה׃ בָּרוּךְ
פְּרִי־בִטְנְךָ וּפְרִי אַדְמָתְךָ וּפְרִי
בְהֶמְתֶּךָ שְׁגַר אֲלָפֶיךָ וְעַשְׁתְּרוֹת
ה צֹאנֶךָ׃ בָּרוּךְ טַנְאֲךָ וּמִשְׁאַרְתֶּךָ׃
ו בָּרוּךְ אַתָּה בְּבֹאֶךָ וּבָרוּךְ
ששי ז אַתָּה בְּצֵאתֶךָ׃ יִתֵּן יְהוָה אֶת־
אֹיְבֶיךָ הַקָּמִים עָלֶיךָ נִגָּפִים
לְפָנֶיךָ בְּדֶרֶךְ אֶחָד יֵצְאוּ אֵלֶיךָ
וּבְשִׁבְעָה דְרָכִים יָנוּסוּ לְפָנֶיךָ׃
ח יְצַו יְהוָה אִתְּךָ אֶת־הַבְּרָכָה
בַּאֲסָמֶיךָ וּבְכֹל מִשְׁלַח יָדֶךָ
וּבֵרַכְךָ בָּאָרֶץ אֲשֶׁר־יְהוָה
ט אֱלֹהֶיךָ נֹתֵן לָךְ׃ יְקִימְךָ יְהוָה
לוֹ לְעַם קָדוֹשׁ כַּאֲשֶׁר נִשְׁבַּע־
לָךְ כִּי תִשְׁמֹר אֶת־מִצְוֺת יְהוָה
י אֱלֹהֶיךָ וְהָלַכְתָּ בִּדְרָכָיו׃ וְרָאוּ
כָּל־עַמֵּי הָאָרֶץ כִּי שֵׁם יְהוָה
נִקְרָא עָלֶיךָ וְיָרְאוּ מִמֶּךָּ׃
יא וְהוֹתִרְךָ יְהוָה לְטוֹבָה בִּפְרִי
בִטְנְךָ וּבִפְרִי בְהֶמְתְּךָ וּבִפְרִי
אַדְמָתֶךָ עַל הָאֲדָמָה אֲשֶׁר
נִשְׁבַּע יְהוָה לַאֲבֹתֶיךָ לָתֶת לָךְ׃
יב יִפְתַּח יְהוָה | לְךָ אֶת־אוֹצָרוֹ
הַטּוֹב אֶת־הַשָּׁמַיִם לָתֵת מְטַר־
אַרְצְךָ בְּעִתּוֹ וּלְבָרֵךְ אֵת כָּל־
מַעֲשֵׂה יָדֶךָ וְהִלְוִיתָ גּוֹיִם רַבִּים
יג וְאַתָּה לֹא תִלְוֶה׃ וּנְתָנְךָ יְהוָה
לְרֹאשׁ וְלֹא לְזָנָב וְהָיִיתָ רַק
לְמַעְלָה וְלֹא תִהְיֶה לְמָטָּה
כִּי־תִשְׁמַע אֶל־מִצְוֺת | יְהוָה
אֱלֹהֶיךָ אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוְּךָ הַיּוֹם
יד לִשְׁמֹר וְלַעֲשׂוֹת׃ וְלֹא תָסוּר
מִכָּל־הַדְּבָרִים אֲשֶׁר אָנֹכִי
מְצַוֶּה אֶתְכֶם הַיּוֹם יָמִין
וּשְׂמֹאול לָלֶכֶת אַחֲרֵי אֱלֹהִים
אֲחֵרִים לְעָבְדָם׃

טו וְהָיָה אִם־לֹא תִשְׁמַע בְּקוֹל
יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לִשְׁמֹר לַעֲשׂוֹת
אֶת־כָּל־מִצְוֺתָיו וְחֻקֹּתָיו אֲשֶׁר
אָנֹכִי מְצַוְּךָ הַיּוֹם וּבָאוּ עָלֶיךָ
כָּל־הַקְּלָלוֹת הָאֵלֶּה וְהִשִּׂיגוּךָ׃
טז אָרוּר אַתָּה בָּעִיר וְאָרוּר
יז אַתָּה בַּשָּׂדֶה׃ אָרוּר טַנְאֲךָ
יח וּמִשְׁאַרְתֶּךָ׃ אָרוּר פְּרִי־בִטְנְךָ
וּפְרִי אַדְמָתֶךָ שְׁגַר אֲלָפֶיךָ
יט וְעַשְׁתְּרֹת צֹאנֶךָ׃ אָרוּר אַתָּה
בְּבֹאֶךָ וְאָרוּר אַתָּה בְּצֵאתֶךָ׃
כ יְשַׁלַּח יְהוָה | בְּךָ אֶת־הַמְּאֵרָה
אֶת־הַמְּהוּמָה וְאֶת־הַמִּגְעֶרֶת
בְּכָל־מִשְׁלַח יָדְךָ אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה
עַד הִשָּׁמֶדְךָ וְעַד־אֲבָדְךָ
מַהֵר מִפְּנֵי רֹעַ מַעֲלָלֶיךָ אֲשֶׁר
כא עֲזַבְתָּנִי׃ יַדְבֵּק יְהוָה בְּךָ אֶת־
הַדָּבֶר עַד כַּלֹּתוֹ אֹתְךָ מֵעַל
הָאֲדָמָה אֲשֶׁר־אַתָּה בָא־שָׁמָּה
כב לְרִשְׁתָּהּ׃ יַכְּכָה יְהוָה בַּשַּׁחֶפֶת
וּבַקַּדַּחַת וּבַדַּלֶּקֶת וּבַחַרְחֻר
וּבַחֶרֶב וּבַשִּׁדָּפוֹן וּבַיֵּרָקוֹן
כג וּרְדָפוּךָ עַד אָבְדֶךָ׃ וְהָיוּ שָׁמֶיךָ
אֲשֶׁר עַל־רֹאשְׁךָ נְחֹשֶׁת וְהָאָרֶץ
כד אֲשֶׁר־תַּחְתֶּיךָ בַּרְזֶל׃ יִתֵּן יְהוָה
אֶת־מְטַר אַרְצְךָ אָבָק וְעָפָר
מִן־הַשָּׁמַיִם יֵרֵד עָלֶיךָ עַד
כה הִשָּׁמְדָךְ׃ יִתֶּנְךָ יְהוָה | נִגָּף לִפְנֵי
אֹיְבֶיךָ בְּדֶרֶךְ אֶחָד תֵּצֵא אֵלָיו
וּבְשִׁבְעָה דְרָכִים תָּנוּס לְפָנָיו
וְהָיִיתָ לְזַעֲוָה לְכֹל מַמְלְכוֹת
כו הָאָרֶץ׃ וְהָיְתָה נִבְלָתְךָ לְמַאֲכָל
לְכָל־עוֹף הַשָּׁמַיִם וּלְבֶהֱמַת
כז הָאָרֶץ וְאֵין מַחֲרִיד׃ יַכְּכָה יְהוָה
בִּשְׁחִין מִצְרַיִם וּבַעְפָלִים
וּבַגָּרָב וּבֶחָרֶס אֲשֶׁר לֹא־תוּכַל
כח לְהֵרָפֵא׃ יַכְּכָה יְהוָה בְּשִׁגָּעוֹן
כט וּבְעִוָּרוֹן וּבְתִמְהוֹן לֵבָב׃ וְהָיִיתָ

וּבַטְּחֹרִים

ויקול גֿמיע אלקום אמין: 26. **ארור** – מלעון אלדי לם יתבית אלא כלאם אלשריעא האדי ליצנע ליהון ויקול גֿמיע אלקום אמין:

כח

1. **והיה** – ויכון אנכאן סמוע תסמע פי צוט אללה אלהך לתחפץׄ לתצנע אלא גֿמיע אווצאייתו אלדי אנא מווציך אליום ויגֿעלך אללה אלהך עאלי עלא גֿמיע שיעוב אלארץׄ: 2. **ובאו** – ויגֿו עליך גֿמיע אלברכאת הדולי וילחקוך אין תסמע פי צוט אללה אלהך: 3. **ברוך** – מברך אנתא פיל קרייה ומברך אנתא פיל חקליה: 4. **ברוך** – מברך תמר בטנך ותמר ארצׄך ותמר בהימתך ולאד בקרך וקטעין גנמך: 5. **ברוך** – מברך טבקך ועגֿינך: 6. **ברוך** – מברך אנתא פי מגֿיך ומברך אנתא פי כׄרוגֿך: 7. **יתן** – יגֿעל אללה אילא עדווינך מתקוומין עליך מנדרכין קידמך פי טריק ואחיד יכׄרגֿו אליך ופי סבע דרוב יהרבו קידמך: 8. **יצו** – יווצי אללה מעך אלא אלבראכיה פי כׄזיינך ופי גֿמיע מאדית ידיך ויברכך פי ארץׄ אלדי אללה אילהך עטי לך: 9. **יקימך** – ינצבך אללה לו לקום מקדס כאלדי חלף לך אין תחפץׄ אלא אווצייא אללה אלהך ותמצׄי פי אטרייקו: 10. **וראו** – וינצׄרו גֿמיע אמאם אלארץׄ אין איסים אללה אתסמא עליך ויכׄפו מינך: 11. **והותירך** – ויפצׄלך אללה לל חסניה פי תמר בטנך ופי תמר בהימתך ופי תמר ארצׄך עלא אלארץׄ אלדי חלף אללה לאבתך ליעטי לך: 12. **יפתח** אללה לך אלא מכׄזנו אלחסין אלא אלסמא ליגֿעל מטר ארצׄך פי וקתו וליבריך אלא גֿמיע צנעית ידיך ותדיין שעוב כתירין ואנתא לם תדיין: 13. **ונתנך** – ויגֿעלך אללה לל ראס ולם לידנב ותכון פקט לפוק ולם תכון לתחת אין תסמע אלא אווצייא אללה אלהך אלדי אנא מווציך אליום לתחפץׄ ולתצנע: 14. **ולא** – ולם תזול מן גֿמיע אלכלאם אלדי אנא מווצי ליכון אליום ימין ושמאל לתמצׄי ורא מעבודאת אלאגֿנבייה לתעבדהון:

15. **והיה** – ויכון אנכאן לם תסמע פי צוט אללה אלהך לתחפץׄ לתצנע אלא גֿמיע אווצייאתו ורסומאתו אלדי אנא מווציך אליום ויגֿו עליך גֿמיע תשתימאת הדולי וילחקוך: 16. **ארור** – מלעון אנתא פיל קרייה ומלעון אנתא פיל חקליה: 17. **ארור** – מלעון טבקך ועגֿינך: 18. **ארור** – מלעון תמר בטנך ותמר ארצׄך ולאד בקרך וקטעין גנמך: 19. **ארור** – מלעון אנתא פי מגֿיך ומלעון אנתא פיכׄרוגֿך: 20. **ישלח** – יצאליט אללה פיך אלא אלמחקא ואלא אלוהמיה ואלא אלזאמיה פי גֿמיע מאדית ידך אלדי תצנע חיתא פנייך וחיתא הלכך ביל עגֿליה מן קדם רדאווית אפעיילך אלדי תרכתני: 21. **ידבק** – ילזיק אללה פיך אלא אלוובא חיתא פנייו אילך מן עלא אלארץׄ אלדי אנתא גֿאייה תם לתוורתהא: 22. **יככה** – יצׄרבך אללה פיל ברדייה ופיל סכׄונייה ופיל שעליה ופיל חרארא ופיל סיף ופיל לפחא ופיל ריקאן וירגדוך חיתא הלכך: 23. **והיו** – ויכונו סמוותך אלדי עלא ראסך נחאס ואלארץׄ אלדי תחתך חדיד: 24. **יתן** – יגֿעל אללה אלא מטר ארצׄך גברא וטרב מן אלסמא ינזיל עליך חיתא פנייאך: 25. **יתנך** – יגֿעלך אללה מדרוב קדאם עדווינך פי טריק ואחיד תכׄרוגֿ אליה ופי סבע דרוב תהרוב קדאמו ותכון לל רגֿפיה לגֿמיע צלטינאת אלארץׄ: 26. **והיתה** – ותכון לשתך לל אכל לגֿמיע טיר אלסמא ולביהימת אלארץׄ וליס מגֿעיז: 27. **יככה** – יצׄרבך אללה פי קריח מצר ופיל מווסיר ופיל גֿרב ופיל חכאך אלדי לם תגֿצׄיר לתתשפא: 28. **יככה** – יצׄרבך אללה פיגֿנון ופיל עמא ופיל טלמוס אלקלב: 29. **והיית** – ותכון מדסדיס פיל צׄהרייא כאלדי ידסדיס אלאעמיה פיל צׄלמיה ולם תנאגֿיח אלא אטרייקך ותכון

כח

7. **נגפים** – **ב**: מצׄרובין – מוכים. ד: מכסורין – שבורים, כת"א (תבירין). **דרכים** – וכן ד. **ב**: אטראייק – נרדפים. 8. **יצו** – וכן ב. ד: יטרח – ישים. **באסמיך** – **בד**: מיכׄאזנך, צורה אחרת של המילה. 12. **גוים** – וכן **ב**. ד: אומאם – נרדפים. 15. **הקללות** – **בד**: לענאת – נרדפים. 20. **המארה** – **בד**, כתרגום רס"ג: אלמחק. **המהומה** – וכן **בד**, ככל הנראה כתרגום רס"ג: ואלאהאמה. **המגערת** – וכן **ב**: מגֿער = כעס, זעם. ד: ואלתלף. 22. **בשחפת** – בקור או בהתקררות, וכן **בד**. **ובקדחת** – ובחום, וכן **בד**. **ובחרחר** – ובחם, וכן **ב**. ד: ובחׄרב. **ובשדפון** – וכן **ב**, ברוח קדים מייבשת, כפירוש רש"י. ד: ובל נפכׄא – ובנפיחות, כפירוש הראב"ע: נפיחות. **ובירקון** – תרגם בשם זהה בערבית, וכן **בד**. 23. **נחשת** – וכן ד. **ב**: קוויין כל ניחס מין לם ינזילו מטר – חזקים כנחושת שלא יורידו מטר, כת"א (חסינין כנחשא מלאחתא מטרא). **ברזל** – וכן ד. **ב**: קווייה כיל חדיד מין לם תיצנע תמר – חזקה כברזל שלא תעשה פרי, כת"א (תקיפא כברזלא מלמעבד פרין). 25. **נגף** – מדרוב = **ב**: מצׄרוב – מוכה. ד: מכסור – שבור, כת"א (תביר). **לזעוה** – לרעדה, וכן **בד**, כת"א (לזיע). 27. **בשחין** – וכן **בד**, כתרגום רס"ג: קרח. **ובטחרים** – ופיל מווסיר = **בד**: ובלבוואסיר – בטחורים, כתרגום רס"ג: ואלבואסיר. **ובחרס** – ובגרוד, וכן ד, ובדומה לזה **ב**: חכיה. 28. **ובתמהון לבב** – וכן **ב**: ופי תיטלמוס אלקלב. ד: בהתאן אלקלב, כתרגום רס"ג: ובהתה אלקלב. 29. **ממשש... ימשש** – וכן ד. **ב**: מידסים

מְמַשֵּׁשׁ בַּצׇּהֳרַיִם כַּאֲשֶׁר יְמַשֵּׁשׁ
הָעִוֵּר בָּאֲפֵלָה וְלֹא תַצְלִיחַ אֶת־
דְּרָכֶיךָ וְהָיִיתָ אַךְ עָשׁוּק וְגָזוּל
ל כׇּל־הַיָּמִים וְאֵין מוֹשִׁיעַ׃ אִשָּׁה
תְאָרֵשׂ וְאִישׁ אַחֵר יִשְׁגָּלֶנָּה בַּיִת
תִּבְנֶה וְלֹא־תֵשֵׁב בּוֹ כֶּרֶם תִּטַּע
לא וְלֹא תְחַלְּלֶנּוּ׃ שׁוֹרְךָ טָבוּחַ
לְעֵינֶיךָ וְלֹא תֹאכַל מִמֶּנּוּ
חֲמֹרְךָ גָּזוּל מִלְּפָנֶיךָ וְלֹא יָשׁוּב
לָךְ צֹאנְךָ נְתֻנוֹת לְאֹיְבֶיךָ וְאֵין
לב לְךָ מוֹשִׁיעַ׃ בָּנֶיךָ וּבְנֹתֶיךָ נְתֻנִים
לְעַם אַחֵר וְעֵינֶיךָ רֹאוֹת וְכָלוֹת
אֲלֵיהֶם כׇּל־הַיּוֹם וְאֵין לְאֵל
לג יָדֶךָ׃ פְּרִי אַדְמָתְךָ וְכׇל־יְגִיעֲךָ
יֹאכַל עַם אֲשֶׁר לֹא־יָדָעְתָּ
וְהָיִיתָ רַק עָשׁוּק וְרָצוּץ כׇּל־
לד הַיָּמִים׃ וְהָיִיתָ מְשֻׁגָּע מִמַּרְאֵה
לה עֵינֶיךָ אֲשֶׁר תִּרְאֶה׃ יַכְּכָה
יְהוָה בִּשְׁחִין רָע עַל־הַבִּרְכַּיִם
וְעַל־הַשֹּׁקַיִם אֲשֶׁר לֹא־תוּכַל
לְהֵרָפֵא מִכַּף רַגְלְךָ וְעַד
לו קׇדְקֳדֶךָ׃ יוֹלֵךְ יְהוָה אֹתְךָ
וְאֶת־מַלְכְּךָ אֲשֶׁר תָּקִים עָלֶיךָ
אֶל־גּוֹי אֲשֶׁר לֹא־יָדַעְתָּ אַתָּה
וַאֲבֹתֶיךָ וְעָבַדְתָּ שָּׁם אֱלֹהִים
לז אֲחֵרִים עֵץ וָאָבֶן׃ וְהָיִיתָ לְשַׁמָּה
לְמָשָׁל וְלִשְׁנִינָה בְּכֹל הָעַמִּים
לח אֲשֶׁר־יְנַהֶגְךָ יְהוָה שָׁמָּה׃ זֶרַע
רַב תּוֹצִיא הַשָּׂדֶה וּמְעַט תֶּאֱסֹף
לט כִּי יַחְסְלֶנּוּ הָאַרְבֶּה׃ כְּרָמִים
תִּטַּע וְעָבָדְתָּ וְיַיִן לֹא־תִשְׁתֶּה
וְלֹא תֶאֱגֹר כִּי תֹאכְלֶנּוּ הַתֹּלָעַת׃
מ זֵיתִים יִהְיוּ לְךָ בְּכׇל־גְּבוּלֶךָ
וְשֶׁמֶן לֹא תָסוּךְ כִּי יִשַּׁל זֵיתֶךָ׃
מא בָּנִים וּבָנוֹת תּוֹלִיד וְלֹא־יִהְיוּ
מב לָךְ כִּי יֵלְכוּ בַּשֶּׁבִי׃ כׇּל־עֵצְךָ
וּפְרִי אַדְמָתֶךָ יְיָרֵשׁ הַצְּלָצַל׃
מג הַגֵּר אֲשֶׁר בְּקִרְבְּךָ יַעֲלֶה עָלֶיךָ
מַעְלָה מָּעְלָה וְאַתָּה תֵרֵד מַטָּה
מד מָּטָּה׃ הוּא יַלְוְךָ וְאַתָּה לֹא
תַלְוֶנּוּ הוּא יִהְיֶה לְרֹאשׁ וְאַתָּה
מה תִּהְיֶה לְזָנָב׃ וּבָאוּ עָלֶיךָ כׇּל־
הַקְּלָלוֹת הָאֵלֶּה וּרְדָפוּךָ
וְהִשִּׂיגוּךָ עַד הִשָּׁמְדָךְ כִּי־לֹא
שָׁמַעְתָּ בְּקוֹל יְהוָה אֱלֹהֶיךָ
לִשְׁמֹר מִצְוֺתָיו וְחֻקֹּתָיו אֲשֶׁר
מו צִוָּךְ׃ וְהָיוּ בְךָ לְאוֹת וּלְמוֹפֵת
מז וּבְזַרְעֲךָ עַד־עוֹלָם׃ תַּחַת אֲשֶׁר
לֹא־עָבַדְתָּ אֶת־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ
בְּשִׂמְחָה וּבְטוּב לֵבָב מֵרֹב
מח כֹּל׃ וְעָבַדְתָּ אֶת־אֹיְבֶיךָ אֲשֶׁר
יְשַׁלְּחֶנּוּ יְהוָה בָּךְ בְּרָעָב וּבְצָמָא
וּבְעֵירֹם וּבְחֹסֶר כֹּל וְנָתַן עֹל
בַּרְזֶל עַל־צַוָּארֶךָ עַד הִשְׁמִידוֹ
מט אֹתָךְ׃ יִשָּׂא יְהוָה עָלֶיךָ גּוֹי
מֵרָחֹק מִקְצֵה הָאָרֶץ כַּאֲשֶׁר
יִדְאֶה הַנָּשֶׁר גּוֹי אֲשֶׁר לֹא־
נ תִשְׁמַע לְשֹׁנוֹ׃ גּוֹי עַז פָּנִים אֲשֶׁר
לֹא־יִשָּׂא פָנִים לְזָקֵן וְנַעַר לֹא
נא יָחֹן׃ וְאָכַל פְּרִי בְהֶמְתְּךָ וּפְרִי־
אַדְמָתְךָ עַד הִשָּׁמְדָךְ אֲשֶׁר לֹא־
יַשְׁאִיר לְךָ דָּגָן תִּירוֹשׁ וְיִצְהָר
שְׁגַר אֲלָפֶיךָ וְעַשְׁתְּרֹת צֹאנֶךָ
נב עַד הַאֲבִידוֹ אֹתָךְ׃ וְהֵצַר לְךָ
בְּכׇל־שְׁעָרֶיךָ עַד רֶדֶת חֹמֹתֶיךָ
הַגְּבֹהֹת וְהַבְּצֻרוֹת אֲשֶׁר אַתָּה
בֹּטֵחַ בָּהֵן בְּכׇל־אַרְצֶךָ וְהֵצַר לְךָ
בְּכׇל־שְׁעָרֶיךָ בְּכׇל־אַרְצְךָ אֲשֶׁר
נג נָתַן יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לָךְ׃ וְאָכַלְתָּ
פְרִי־בִטְנְךָ בְּשַׂר בָּנֶיךָ וּבְנֹתֶיךָ
אֲשֶׁר נָתַן־לְךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ
בְּמָצוֹר וּבְמָצוֹק אֲשֶׁר־יָצִיק לְךָ
נד אֹיְבֶךָ׃ הָאִישׁ הָרַךְ בְּךָ וְהֶעָנֹג
מְאֹד תֵּרַע עֵינוֹ בְאָחִיו וּבְאֵשֶׁת
חֵיקוֹ וּבְיֶתֶר בָּנָיו אֲשֶׁר יוֹתִיר׃
נה מִתֵּת ׀ לְאַחַד מֵהֶם מִבְּשַׂר בָּנָיו
אֲשֶׁר יֹאכֵל מִבְּלִי הִשְׁאִיר־לוֹ
כֹּל בְּמָצוֹר וּבְמָצוֹק אֲשֶׁר יָצִיק
נו לְךָ אֹיִבְךָ בְּכׇל־שְׁעָרֶיךָ׃ הָרַכָּה
בְךָ וְהָעֲנֻגָּה אֲשֶׁר לֹא־נִסְּתָה
כַף־רַגְלָהּ הַצֵּג עַל־הָאָרֶץ
מֵהִתְעַנֵּג וּמֵרֹךְ תֵּרַע עֵינָהּ
בְּאִישׁ חֵיקָהּ וּבִבְנָהּ וּבְבִתָּהּ׃
נז וּבְשִׁלְיָתָהּ הַיּוֹצֵת ׀ מִבֵּין רַגְלֶיהָ
וּבְבָנֶיהָ אֲשֶׁר תֵּלֵד כִּי־תֹאכְלֵם
בְחֹסֶר־כֹּל בַּסָּתֶר בְּמָצוֹר
וּבְמָצוֹק אֲשֶׁר יָצִיק לְךָ אֹיִבְךָ
נח בִּשְׁעָרֶיךָ׃ אִם־לֹא תִשְׁמֹר
לַעֲשׂוֹת אֶת־כׇּל־דִּבְרֵי הַתּוֹרָה
הַזֹּאת הַכְּתֻבִים בַּסֵּפֶר הַזֶּה

יִשְׁכָּבֶנָּה

פקט מצ̇לום ומכ̇לוס טול אלאייאם וליס מפריג̇: 30. **אשה** – אמרא תנכ̇יטיב ורג̇ול אכ̇ר יטג̇עהא בית תבני ולם תג̇לוס פי כרם תנצוב ולם תבאדלו: 31. **שורך** – תורך מדבוח לחצ̇רתך ולם תאכול מינו חמארך מבלוס מן קדמך ולם ירג̇ע לך גנמך מעטייאת לעדווינך וליס לך מפריג̇: 32. **בניך** – בנינך ובנתך מעטין לקום אכ̇ר ועיונך נצ̇ראת ומשכ̇צ̇ת אליהון טול אלנהאר וליס לל קדרה ידיך: 33. **פרי** – תמר ארצ̇ך וג̇מיע תעבך יאכול קום אלדי לם עריפית ותכון פקט מצ̇לום ומהג̇וג̇ טול אלאייאם: 34. **והיית** – ותכון מג̇נון מן מנצ̇ר עיונך אלדי תנצ̇ור: 35. **יככה** – יצ̇רבך אללה פי קריח ראדי עלא אלרכאב ועלא אלסיקאן אלדי לם תג̇ציר לתתשפא מן קדם רג̇לך וחיתא ג̇מג̇מתך: 36. **יולך** – ימצ̇י אללה אילך ואלא צילטנך אלדי תנצוב עליך אלא שעיב אלדי לם עריפית אנתא ואבתך ותעבד תם מעבודת אג̇נבייה כ̇שב וחג̇אר: 37. **והיית** – ותכון לל וחשיה לל מתל ולל לקשיה פי ג̇מיע אלאומם אלדי יסוקך אללה תם: 38. **זרע** – (נסל) זרע כתיר תכ̇ריג̇ אלחקליה וקליל תג̇מע אין יקרצ̇ו אלג̇ראד: 39. **כרמים** – כרום תנצוב ותכ̇דום וכ̇מר לם תשרב ולם תג̇מע אין תאכלו אלדודיה: 40. **זיתים** – זתון יכונו לך פי ג̇מיע תכ̇מך וזית לם תדהן אין יסקוט זתונך: 41. **בנים** – בנין ובנאת תכ̇אליף ולם יכונו לך אין ימצ̇ו פיל סאבי: 42. **כל** – ג̇מיע כ̇שבך ותמר ארצ̇ך יקרצ̇ו אלפראש: 43. **הגר** – גאריב אלדי פי מבינך יטלע עליך פוק פוק ואנתא תנזיל תחת תחת: 44. **הוא** ידיינך ואנתא לם תדיינו הוא יכון לראס ואנתא תכון לידנב: 45. **ובאו** – ויג̇ו עליך ג̇מיע תשתימת הדולי וירגדוך וילחקוך חיתא פאנייך אין לם סמיעית פי צוט אללה אלהך לתחפצ̇ אווצייאתו ורסומאתו אלדי וצך: 46. **והיו** – ויכונו פיך לל אייה ולל ברהאן ופי נסלך חיתא דהר: 47. **תחת** – עווצ̇ אלדי לם עבידית אלא אללה אלהך פיל פרחא ופי חסין אלקלב מן כתרית אלג̇מיע: 48. **ועבדת** – ותכ̇דום אלא עדווינך אלדי יצלטו אללה פיך פיל ג̇וע ופיל עטאש ופיל עיריה ופי נקס אלג̇מיע ויג̇על ניר חדיד עלא ענקך חיתא פאניו אלך: 49. **ישא** – ירפע אללה עליך שעיב מן בעיד מן טרף אלארצ̇ כאלדי יטיר אלניסיר שעיב אלדי לם תפהם לג̇וותו: 50. **גוי** – שעיב ודיח אלוג̇וה אלדי לם ירפע וג̇וה לל כ̇תייאר ואלגולום לם יחין: 51. **ואכל** – ויאכול תמר בהמתך ותמר ארצ̇ך חיתא פניך אלדי לם יבאקי לך מג̇ל עסיר וזית ולאד בקרך וקטעין גנמך חיתא הלכו אילך: 52. **והצר** – ויצ̇ייק לך פי ג̇מיע קורך חיתא יסתמליך אצוורך אלעלייאת ואלמחצונאת אלדי אנתא מנתכיל פיהון פי ג̇מיע ארצ̇ך ויצ̇ייק לך פי ג̇מיע קורך פי ג̇מיע ארצ̇ך אלדי עטא אללה אלהך לך: 53. **ואכלת** – ותאכול תמר בטנך לחם בנינך ובנתך אלדי עטא לך אללה אלהך פיל חצאר ופיל צ̇יקא אלדי (יטאייק) יצ̇אייק לך עדווך: 54. **האיש** – רג̇ול מדלאל פיך ואלמראייצ̇ ג̇דא תרדי עינו פי אכ̇ו ופי זוג̇ית חרג̇ו ופי פצ̇לית בנינו אלדי יפצ̇יל: 55. **מתת** – מביעטי לאווחיד <!> מנהון מן לחם בנינו אלדי יאכול מן ליס בקא לו ג̇מיע פיל חצאר ופיל צ̇יקא אלדי יצ̇אייק לך עדווך פי ג̇מיע קורך: 56. **הרכה** – מדלאליה פיך ואלמראייצ̇ה אלדי לם ג̇ראבית קדאם רג̇לא תיקף עלא אלארצ̇ מן רייצ̇א ומן דלאל תרצ̇י עינה פי רג̇ול חירג̇א ופי בנא ופי בנתא: 57. **ובשליתה** – ופי בשמתהא אלכ̇ארג̇יה מן בין רג̇ליהא ופי בנינהא אלדי תוולד אין תאכלהון פי נקס אלג̇מיע פיל כ̇פייה פיל חצאר ופיל צ̇יקא אלדי יצ̇אייק לך עדווך פי קורך: 58. **אם** – אנכאן לם תחפצ̇ לתצנע אלא ג̇מיע כלאם אלשריעא האדי אלמכתובין פיל כתאב

ידסים. **באפלה** – וכן **בד**. ג: בילעתמיה – נרדפים. **תצליח** – וכן **בד**. ג: תנג̇ח, תיתייסאר – נרדפים. 30. **תארש** – תנכ̇יטיב, וכן **ב**, כאילו כתוב תתארש, אך ד: תכ̇טוב. ג: תכ̇טוב, תקדים – תארש, תקדש. ראה לעיל. **ישכבנה** – ישכב עמה, וכן ד. **ב**: יאכ̇ידהא – ייקחנה (לאישה). 32. **נתנים** – וכן **ב**. **גד**: מסלמין – מסורים. 33. **ורצוץ** – ומגורש. **בד**: ומרצ̇ץ – ורצוץ. ג: ומרצ̇וץ̇ או ומכַּסַאר – מרוצץ או משובר. 37. **לשמה** – לשממה, וכן **בד**, כתרגום רס"ג. ג: ללבהתיה, ללווחשיה – להשתוממות, לשממה. **ולשנינה** – וכן **ב**. ד: וללחכאייה – ולסיפור. ג: לל חכאייה וליל לקשיה. לקש יהודית לתושבי סוריה במשמעות דיבור, ובדומה לחכאייה, סיפור. ראה מחיט אלמחיט, עמ' 833. 38. **יחסלנו** – וכן ד. **ב**: יפני – נרדפים. 39. **ועבדת** – **בגד**: ותפלח – נרדפים. 42. **עצך** – **בד**: סג̇ראך. הראשון קרשים והשני אילנות. **יירש הצלצל** – וכן ג (ראה להלן), כתרגום רס"ג: יקרצ̇ה אלפראש, והעיר דירנבורג: מין שרץ העוף שיש לה ארבע כנפים. ובלעז pillonap. אלסוסאני העיר: תפסיר אלפראש צנף ג̇ראד וזהאף יתפרש וינטי עלי אלסג̇ר ויתום יאכול פיהום חתי קשרהום ויפקרהום מן תמרהום – פירוש אלפראש סוג של ארבה זוחל, מתפרש ומכסה על העצים, ונשאר אוכל בהם עד קליפתם, וידלדל אותם מפריים (דף 117). **ב**: יקרוץ̇ ג̇ירד אלסקה – יחסלנו ארבה אלסקה, כת"א (סקאה). ד: יפקיר אלג̇יראד – יחסלנו הארבה. ג: יקרוץ̇ אלפראש או יפקיר אלג̇ראד ר"ל מא יכ̇לי שי פל סג̇אר ותבקא פקיריה מינו כפירש"י – רוצה לומר לא ישאיר דבר בעצים, ויישאר כלום ממנו, כפירוש רש"י. רש"י פירש: יעשהו הארבה רש מן הפרי. 44. **ילוך** – וכן **בד**. ג: יקרצ̇ך, ידיינך – נרדפים. 48. **ובעירם** – ודומה לו **ב**: ופיל ערייאן. **גד**: ובל זולט – נרדפים. 49. **תשמע לשנו** – וכן **גד**, כתרגום רס"ג: תפהם לגתה. **ב**: תיפהם ליסאנו – נרדפים. 50. **ישא פנים** – תרגום מילולי. **ב**: יכרים אלווג̇ה – יכבד הפנים. ד: יכארים – יכבד. ג: יכארים כ̇וואטיר יירא ווג̇וה – יכבד רצונות אחרים, יתחשב, יראה פנים. **יחן** – **ב**: ירחם; ד: ישפוק – נרדפים. 52. **והצר לך** – וכן **בד**. ג: וחאציר עליך – וישים עליך מצור. **רדת** – ירדה, ישלוט, וכן **בד**. ג: יסתמלך, יסתחכם – נרדפים. 54. **הרך... והענג** – בסדר הפוך של התרגומים בכתב יד **ב**. **גד**: אל רכ̇וו ואל מדלאל – הרך והמפונק, וכן בפסוק 56. 57. **ובשליתה** –

לְיִרְאָה אֶת־הַשֵּׁם הַנִּכְבָּד
וְהַנּוֹרָא הַזֶּה אֵת יְהוָה אֱלֹהֶיךָ:
נט וְהִפְלָא יְהוָה אֶת־מַכֹּתְךָ וְאֵת
מַכּוֹת זַרְעֶךָ מַכּוֹת גְּדֹלֹת
וְנֶאֱמָנוֹת וָחֳלָיִם רָעִים
ס וְנֶאֱמָנִים: וְהֵשִׁיב בְּךָ אֵת
כָּל־מַדְוֵה מִצְרַיִם אֲשֶׁר יָגֹרְתָּ
סא מִפְּנֵיהֶם וְדָבְקוּ בָּךְ: גַּם כָּל־
חֳלִי וְכָל־מַכָּה אֲשֶׁר לֹא כָתוּב
בְּסֵפֶר הַתּוֹרָה הַזֹּאת יַעְלֵם
יְהוָה עָלֶיךָ עַד הִשָּׁמְדָךְ:
סב וְנִשְׁאַרְתֶּם בִּמְתֵי מְעָט תַּחַת
אֲשֶׁר הֱיִיתֶם כְּכוֹכְבֵי הַשָּׁמַיִם
לָרֹב כִּי־לֹא שָׁמַעְתָּ בְּקוֹל יְהוָה
סג אֱלֹהֶיךָ: וְהָיָה כַּאֲשֶׁר־שָׂשׂ
יְהוָה עֲלֵיכֶם לְהֵיטִיב אֶתְכֶם
וּלְהַרְבּוֹת אֶתְכֶם כֵּן יָשִׂישׂ
יְהוָה עֲלֵיכֶם לְהַאֲבִיד אֶתְכֶם
וּלְהַשְׁמִיד אֶתְכֶם וְנִסַּחְתֶּם
מֵעַל הָאֲדָמָה אֲשֶׁר־אַתָּה בָא־
סד שָׁמָּה לְרִשְׁתָּהּ: וֶהֱפִיצְךָ יְהוָה
בְּכָל־הָעַמִּים מִקְצֵה הָאָרֶץ
וְעַד־קְצֵה הָאָרֶץ וְעָבַדְתָּ שָּׁם
אֱלֹהִים אֲחֵרִים אֲשֶׁר לֹא־יָדַעְתָּ
סה אַתָּה וַאֲבֹתֶיךָ עֵץ וָאָבֶן: וּבַגּוֹיִם
הָהֵם לֹא תַרְגִּיעַ וְלֹא־יִהְיֶה
מָנוֹחַ לְכַף־רַגְלֶךָ וְנָתַן יְהוָה
לְךָ שָׁם לֵב רַגָּז וְכִלְיוֹן עֵינַיִם
סו וְדַאֲבוֹן נָפֶשׁ: וְהָיוּ חַיֶּיךָ תְּלֻאִים
לְךָ מִנֶּגֶד וּפָחַדְתָּ לַיְלָה וְיוֹמָם
סז וְלֹא תַאֲמִין בְּחַיֶּיךָ: בַּבֹּקֶר
תֹּאמַר מִי־יִתֵּן עֶרֶב וּבָעֶרֶב
תֹּאמַר מִי־יִתֵּן בֹּקֶר מִפַּחַד
לְבָבְךָ אֲשֶׁר תִּפְחָד וּמִמַּרְאֵה
סח עֵינֶיךָ אֲשֶׁר תִּרְאֶה: וֶהֱשִׁיבְךָ
יְהוָה | מִצְרַיִם בָּאֳנִיּוֹת בַּדֶּרֶךְ
אֲשֶׁר אָמַרְתִּי לְךָ לֹא־תֹסִיף
עוֹד לִרְאֹתָהּ וְהִתְמַכַּרְתֶּם שָׁם
לְאֹיְבֶיךָ לַעֲבָדִים וְלִשְׁפָחוֹת
וְאֵין קֹנֶה:
סט אֵלֶּה דִבְרֵי הַבְּרִית אֲשֶׁר־
צִוָּה יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה לִכְרֹת
אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּאֶרֶץ מוֹאָב
מִלְּבַד הַבְּרִית אֲשֶׁר־כָּרַת אִתָּם
בְּחֹרֵב:

שביעי
כט א וַיִּקְרָא מֹשֶׁה אֶל־כָּל־יִשְׂרָאֵל
וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם אַתֶּם רְאִיתֶם אֵת
כָּל־אֲשֶׁר עָשָׂה יְהוָה לְעֵינֵיכֶם
בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם לְפַרְעֹה וּלְכָל־
ב עֲבָדָיו וּלְכָל־אַרְצוֹ: הַמַּסּוֹת
הַגְּדֹלֹת אֲשֶׁר רָאוּ עֵינֶיךָ הָאֹתֹת
ג וְהַמֹּפְתִים הַגְּדֹלִים הָהֵם: וְלֹא־
נָתַן יְהוָה לָכֶם לֵב לָדַעַת וְעֵינַיִם
לִרְאוֹת וְאָזְנַיִם לִשְׁמֹעַ עַד
ד הַיּוֹם הַזֶּה: וָאוֹלֵךְ אֶתְכֶם
אַרְבָּעִים שָׁנָה בַּמִּדְבָּר לֹא־בָלוּ
שַׂלְמֹתֵיכֶם מֵעֲלֵיכֶם וְנַעַלְךָ
ה לֹא־בָלְתָה מֵעַל רַגְלֶךָ: לֶחֶם
לֹא אֲכַלְתֶּם וְיַיִן וְשֵׁכָר לֹא
שְׁתִיתֶם לְמַעַן תֵּדְעוּ כִּי אֲנִי
מפטיר
ו יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם: וַתָּבֹאוּ אֶל־
הַמָּקוֹם הַזֶּה וַיֵּצֵא סִיחֹן מֶלֶךְ־
חֶשְׁבּוֹן וְעוֹג מֶלֶךְ־הַבָּשָׁן
לִקְרָאתֵנוּ לַמִּלְחָמָה וַנַּכֵּם:
ז וַנִּקַּח אֶת־אַרְצָם וַנִּתְּנָהּ לְנַחֲלָה
לָראוּבֵנִי וְלַגָּדִי וְלַחֲצִי שֵׁבֶט
ח הַמְנַשִּׁי: וּשְׁמַרְתֶּם אֶת־דִּבְרֵי
הַבְּרִית הַזֹּאת וַעֲשִׂיתֶם אֹתָם
לְמַעַן תַּשְׂכִּילוּ אֵת כָּל־אֲשֶׁר
תַּעֲשׂוּן:

נצבים
ט אַתֶּם נִצָּבִים הַיּוֹם כֻּלְּכֶם ס
לִפְנֵי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם רָאשֵׁיכֶם
שִׁבְטֵיכֶם זִקְנֵיכֶם וְשֹׁטְרֵיכֶם כֹּל
י אִישׁ יִשְׂרָאֵל: טַפְּכֶם נְשֵׁיכֶם
וְגֵרְךָ אֲשֶׁר בְּקֶרֶב מַחֲנֶיךָ מֵחֹטֵב
יא עֵצֶיךָ עַד שֹׁאֵב מֵימֶיךָ: לְעָבְרְךָ
בִּבְרִית יְהוָה אֱלֹהֶיךָ וּבְאָלָתוֹ
אֲשֶׁר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ כֹּרֵת עִמְּךָ
שני
*יב הַיּוֹם: לְמַעַן הָקִים־אֹתְךָ
הַיּוֹם | לוֹ לְעָם וְהוּא יִהְיֶה־
לְּךָ לֵאלֹהִים כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר־
לָךְ וְכַאֲשֶׁר נִשְׁבַּע לַאֲבֹתֶיךָ
יג לְאַבְרָהָם לְיִצְחָק וּלְיַעֲקֹב: וְלֹא
אִתְּכֶם לְבַדְּכֶם אָנֹכִי כֹּרֵת אֶת־
הַבְּרִית הַזֹּאת וְאֶת־הָאָלָה
יד הַזֹּאת: כִּי אֶת־אֲשֶׁר יֶשְׁנוֹ פֹּה
עִמָּנוּ עֹמֵד הַיּוֹם לִפְנֵי יְהוָה
אֱלֹהֵינוּ וְאֵת אֲשֶׁר אֵינֶנּוּ פֹּה

האדא לתכ̇ף אלא אלאיסים אלמכראם ואלמכ̇יף האדא אלא אללה אלהך: 59. **והפלא** – ויפריק אללה אלא צ̇רבתך ואלא צ̇רבת נסלך צ̇רבת כבאר ואמינאת ואווג̇ע ראדיין ואמינין: 60. **והשיב** – וירג̇יע אללה פיך אלא ג̇מיע אווג̇ע מצריין אלדי כ̇יפית מן קדמהון וילזקו פיך: 61. **גם** – איצ̇א ג̇מיע מראץ̇ וג̇מיע צ̇רביה אלדי לם מכתוב פי כתאב אלשריעא האדי יטלעהון אללה עליך חיתא פנייך: 62. **ונשארתם** – ותתבקו פי נאס קליל עווץ̇ אלדי כינתו כי כוואכיב אלסמא לל כתרא אין לם סמיעית פי צוט אללה אלהך: 63. **והיה** – ויכון כאלדי סאר אללה עליכון ליחסין ליכון וליכתיר ליכון כידא יציר אללה עליכון ליהליך ליכון וליפני ליכון ותנקלעו מן עלא אלארץ̇ אלדי אנתא ג̇אייה תם לתוורתהא: 64. **והפיצך** – ויבדרך אללה פי ג̇מיע אמאם מן טרף אלארץ̇ וחיתא טרף אלארץ̇ ותעבאד תם מעבודאד אלאג̇נבייה אלדי לם עריפית אנתא ואבתך כ̇שב וחג̇אר: 65. **ובגוים** – ופיל שעוב הימא לם תהדא ולם יכון רחא לקדאם רג̇לך ויג̇על אללה לך תם קלב מרג̇וג̇ ומשכ̇צת עיון ומכ̇רבאת אלנפס: 66. **והיו** – ויכונו חייאתך מעלקין לך מן קבל ותפזע ליל ונהאר ולם תאמין פי חייאתך: 67. **בבקר** – פיל ציביח תקול מן יג̇על עישא ופיל עישא תקול מן יג̇על ציביח מן פזע קלבך אלדי תפזע ומן מנצ̇ר עיונך אלדי תנצ̇ור: 68. **והשיבך** – וירג̇עך אללה למצר פיל מראכיב פיל טריק אלדי קילית לך לם תעאוויד עאד לתנצ̇רהא ותנבעו תם לעדווינך לל עביד ולל אג̇וור וליס שארי: 69. **אלה** – הדולי כלם אלאחד אלדי ווצא אללה אלא מוסה לתקטע מע בנין ישראיל פי ארץ̇ מואב מן גיר אלאחד אלדי קטע מעהון פי חורב:

כט

1. **ויקרא** – ונדא מוסה אילא ג̇מיע ישראיל וקאל אליהון אנתו נצ̇רתו אלא ג̇מיע אלדי ציניע אללה לחצ̇רתכון פי ארץ̇ מצר לפרעון ולג̇מיע עבידו ולג̇מיע ארצ̇ו: 2. **המסות** – עוג̇יבאת עצ̇ימאת אלדי נצ̇רו עיונך אלאייאת ואלברהנאת אלעצ̇ימין הימא: 3. **ולא** – ולם ג̇על אללה ליכון קלב לתערפו ועיון לתנצ̇רו ואדנין לתסמעו חיתא אליום האדא: 4. **ואולך** – ומצ̇ית ליכון ארבעין סניה פיל בר לם פיניו אתיבכון מן עליכון ומדסך לם פניית מן עלא ריג̇לך: 5. **לחם** – טועם לם אכלתו וכ̇מר ומסכיר לם שרבתו לאג̇ל תערפו אין אנא אללה אלהכון: 6. **ותבאו** – וג̇יתו אלא אלמכאן האדא וכ̇רג̇ סיחן מליך חשבון ועוג מליך אלבתנאן למלאקתנא וצ̇רבנהון: 7. **ונקח** – ואכ̇דנא אלא ארצ̇הון ועטינהא לל ורתיה לראובני ולגדי ולניציף סיביט מנשי: 8. **ושמרתם** – ותחפצ̇ו אלא כלאם אלאחד האדי ותצנעו ליהון לאג̇ל תחתרזו אלא ג̇מיע אלדי תצנעו:

9. **אתם** – אנתו מנתצבין אליום כלכון קדאם אללה נצבים
אלהכון רוסכון אסבטכון כ̇תיירנכון וערפכון ג̇מיע רג̇ול ישראיל: 10. **טפכם** – טפלכון נסוונכון וג̇אריבך אלדי פי מאבין מחטאך מן מלאקיט חטבך חיתא מסתקי מייתך: 11. **לעברך** – ליפוותך פיל אחד אללה אלהך ופי לענתו אלדי אללה אלהך קאטיע מעך אליום: 12. **למען** – לאג̇ל תבאת אילך אליום לו לל קום והוא יציר לך לל רב כאלדי כלם לך וכאלדי חלף לאבתך לאברהים ליצחק וליעקוב: 13. **ולא** מעכון וחדכון אנא קאטיע אלא אלאחד האדי ואלא אללעניה האדי: 14. **כי** – אין אלא מווג̇וד הינא מענא ואקיף אליום קדאם אללה אלהנא ואלא אלדי ליסו

וכן **ב**. ד: ופי זגיר וולדהא – ובצעיר ילדיה, כת״א (ובזעיר בנהא). ג מביא את שני התרגומים: ובשימתהא, ופי זוגר אוולדהא. **מבין רגליה** – וכן **כד**. ג: מן נסלהא – מזרעה, מצאצאיה. 59. **גדלת** – **כד**: עצ̇ימאת – נרדפים. **ונאמנות** – וכן **כד**. ג: צאדקאת – מוצדקות. **וחלים רעים** – וכן **כד**. ג: ואמראץ̇ מתכ̇אלפיה – ומחלות שונות. 60. **מדוה** – וכן **כד**. ג: אווג̇אע, עיליה, עליל ומריץ̇ – נרדפים לחולי. 64. **אלהים אחרים** – מעבודאד (=מעבודאת) חילופי ד/ת ראה במבוא, עמ׳ XXXI. 65. **תרגיע** – וכן **ב**. ד: תסתריח. ג: תהדא, תסתריח – נרדפים. **רגז** – וכן **ב**. ד: מנג̇עיז. ג: כ̇אייף, מנג̇עיז, מעביט, מזגזל – נרדפים.

כט

2. **המסות** – נפלאות. **ב**: אל תג̇ריבאת – הניסיונות. ד: אסתימחאנת – מבחנים. 4. **ונעלך לא בלתה** – ובדומה לו **ב**: ומדסך לא ביליית, ובנרדפים אחרים ד: ונעלך לם בלייאת. 6. **למלחמה** – לא תרגם. **כד**: לל חרב. 8. **תשכילו** – תשמרו. **בג**: תפהמו – תבינו. ד: תנג̇חו – תצליחו. 10. **מחטב עציך** – מאוסף עציך. **כד**: מחטיב חטבך – מחוטב עציך. ג: מכסיר חַטַב, מחטיב חטב – משבר עצים, חוטב עצים. 11. **ובאלתו** – ובקללתו. **כד**: ופי חולפאנו – ובשבועתו. ג: ופי אימאנו ופי חולפאנו – בשבועתו, וכן בהמשך.

המרכז העולמי למורשת יהדות ארם-צובא (חלב)

תל-אביב תשס"ו - 2005